

ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG SZÖVETSÉGI ELNÖK

Kolozsvár 400489
Republicii u. 60. sz.
tel/fax: +40 264 590758
email: elnok@rmdsz.ro

KELEMEN HUNOR: Az erős közösség hangja!

Kampányindító beszéd

Hölgyeim és uraim, tisztelt kollegák, kedves barátaim!

Három év alatt immár ötödször járulnak az urnákhoz Románia választói. Négy választás és egy népszavazás – ez a fajta demokratikus intenzitás egyaránt megterhelő a pártoknak, de talán, és ez a fontosabb, megterhelő a szavazóknak is. Sokan mondják, mondhatják, hogy elég a jóból, talán nincs is annyi választási lehetőség, ahány választás van mostanában.

Én ezt nem így látom. Minden választás szól valamiről. Mindegyiknek saját tétje van.

Az elnökválasztás különleges alkalom – és különösen az a magyar közösség számára Romániában. Mert nem csak arról szól, hogy ki lesz az ország államfője, hanem arról is – és szerintem elsősorban arról – hogy milyen országot akarunk, hogy milyen jövőt választunk, hogy fel tudjuk-e mutatni azt, hogy mi egy erős, szülőföldjén magyarként élni akaró és jövőt tervező közösség vagyunk. Ez az elnökválasztás igazi tétje.

Mi, magyarok ötödik alkalommal állítunk jelöltet azzal a tudattal, hogy nyerni valószínűleg nem fogunk ugyan, bár nagyon ráférne az országra, mégis alkalmunk lesz elmondani, amit fontosnak tartunk.

És nem elégszünk meg azzal, hogy csak meg akarjuk mutatni magunkat, csak hallatni akarjuk hangunkat, hanem ez igazán jó alkalom, hogy a többséget is megszólítsuk.

Hölgyeim és uraim!

Pár ezer éve egy kínai bölcs arra figyelmeztetett, hogy a jó kormányzás alapja a szavak helyes használata. Fogadjuk meg tanácsát.

Beszéljünk a dolgokról úgy, ahogyan vannak. Vagy, ahogyan mi magyarok mondjuk: nevezzük nevén a gyereket.

Beszéljünk nyíltan! Az erdélyi magyar közösség évtizedeket élt a tabuk rabságában. Mindig mérlegeltük és a mai napig mérlegeljük: szabad-e ezt vagy lehet-e azt? Sok évtizednyi elnyomás, diktatúrák tanítottak meg arra, hogy néha jobb nem beszélni a dolgokról.

Markó Béla mondta egyszer, talán épp öt évvel ezelőtt: „mi itt tulajdonosok vagyunk, nem albérlők. Tulajdonosai ennek az országnak. De akkor viselkedjünk is úgy!” Ez az egyenes beszéd!

Jogunk van elmondani, amit gondolunk és jogunk van azokkal a szavakkal mondani, ahogyan gondoljuk.

És fontos a szavak helyes használata: ha például autonómiáról beszélünk, akkor nem elszakadás, nem területi revízió jut eszünkbe. Akinek meg ez jutna eszébe róla, az ne használja az autonómia kifejezést.

De ugyanez igaz román honfitársainkra is, akik ugyanazokban a diktatúrákban élve sajátították el a tabusított beszéd fortélyait, és akkor épültek fel bennük azok az előítéletek, amelyeknek rabságából többségük még nem tudott szabadulni. Nekik is mondom: az autonómia nem a magyarok elszakadásának szinonimája, a székely zászló pedig nem egy állam zászlaja, hanem egy közösségé.

Ha el tudjuk érni, hogy tabuk nélkül beszéljünk egymással, ha el tudjuk érni, hogy ne mindig a hátsó szándékokat kutassuk a másokban, hogy az előítéleteket lebontsuk – akkor már a jó úton vagyunk.

A kommunista diktatúrát akkor temethetjük el végleg, ha lebontjuk a köztünk és bennünk élő történelmi és politikai tabukat, ha megszabadulunk az előítéleteinktől. Akkor mondhatjuk azt, hogy a román társadalom bízik bennünk: nem idegen érdekek destruktív képviselőit, hanem egy közös országot építő polgárok közösségét látja bennünk.

Ezért ebben a kampányban egy megújulni tudó és erős ország víziójáról fogok beszélni.

Én azt gondolom, ahogyan egy család vagy egy közösség, úgy az ország is csak akkor lehet hosszú távon sikeres, csak akkor juthat előbbre, ha célokat tűz ki maga elé. És tudunk-e olyan egyént, családot, közösséget vagy országot, aki, és amely nem akar sikeres lenni?

Az elmúlt 25 évben két nagy célt tűztünk ki magunk elé. Előbb azt, hogy teremtünk meg a jogállamot és annak intézményeit, egy működő demokráciát és piacgazdaságot. A másik cél pedig az volt, hogy Romániát integráljuk az euro-atlanti közösségbe. Ez a cél a NATO-hoz és az Európai Unióhoz való csatlakozással megvalósult. E két nagy cél elérésében a romániai magyarság és a mi Szövetségünk megbízható partner volt, egyetlen percig sem ingadoztunk, a két nagy cél eléréséhez a mi hozzájárulásunk óriási. Erről ma sokan szívesen megfeledkeznek.

Románia eljutott valameddig, nem is kevés ez a teljesítmény. De mi a nagy közös célunk ma?

Az elnökválasztási kampány jó alkalom, hogy ezt megvitassuk.

És ha azt kérdezik, mi az ajánlatom, akkor a válaszom így kezdődik: először is nem érdemes kishitűnek lenni, a lehetőségek helyett csupán a mai adottságokat méricskélni. Hihetetlen sebességgel változik körülöttünk a világ, és mi magunk is annak részesei, szereplői vagyunk. Szűkebb térségünkben, az Európai Unióban, a világpolitikában történő változásokat meg kell értenünk és helyesen kell értelmeznünk.

Új kihívások vannak és ezek – úgy látom – új lehetőségeket teremtenek. Romániának jó esélye van, hogy néhány esztendőn belül a térség egyik meghatározó országa legyen. Az Európai Unióban pedig azt kell képviselnie, hogy a gazdasági versenyképességet csak politikai egységgel lehet fenntartani.

Teszem hozzá: ehhez távlatilag nagyszerű geopolitikai és gazdasági adottságaink vannak, csak élni kell velük.

És persze, ahhoz hogy élni tudjunk velük, ismét le kell számolni néhány tabuval. Mondok egy példát: az új alkotmány ügye. A mostani a kommunizmus utáni fennkölt hevületű, de zavaros időszak lenyomata. Megtiltja a következő nemzedékek számára, hogy mást gondoljanak, mint a szüleik, nagyszüleik. Ez elfogadhatatlan, fenntarthatatlan. Szerintem új alkotmányra van szükség – a konszolidált, erős Románia alaptörvényére.

Tisztelt kollégák, kedves barátaim!

25 év után lehetőség nyílik arra, hogy megváltoztassuk Romániát – mi mindannyian, akik itt élünk, többségiek, kisebbségiek.

És ahol a lehetőség, ott felelősség is van. Igen, nem csak lehetőségünk, de felelősségünk is, hogy egy erős, tiszteletet érdemlő és tiszteletet kivívó országot teremtsünk.

Tiszteletet érdemlő és polgárainak mindenekelőtt tiszteletet adó országot – ahol mi magyarok is megkapjuk a nekünk járó tiszteletet.

Egy modern, regionális alapon szervezett országot, ahol a helyi közösségek döntenek az őket érintő ügyekről és nem Bukarestből diktálnak nekik.

Egy olyan országot, amelyben az államigazgatás van a polgárokért, és nem fordítva.

Egy olyan országot akarunk, amelyben az igazságszolgáltatás nem lesz burkolt eszköze a megszerzett kisebbségi jogok megnyirbálásának, ahol tiszteletben tartják a törvényt és nem lehet elszabotálni annak alkalmazását, mint a MOGYE esetében például, és ahol nem a Legfelsőbb Bírói Tanács mondja meg, hogy miről szabad beszélni és miről nem.

Egy olyan országot szeretnénk, amely képes felszámolni a szegénységet, munkahelyteremtéshez biztosít jogi és pénzügyi feltételeket, odafigyel az elesettekre. Egy olyan országot, amely a rászorulóknak támasza, és a társadalmi szolidaritást azzal növeli, hogy bízik a polgáraiban, mert a jólétet nem csak egy kisebbség kiváltságának tekinti, hanem olyan közjónak, amely minden egyes embert megillet. Egy olyan országot kell közösen építenünk, amelyben az oktatásra nagyobb hangsúlyt fektetünk, mint az általajkincsek esztelen kitermelésére, ahol a kultúrát nem úri huncutságnak és fölösleges luxusnak tekintik, és ahol a profinnál fontosabb az ember egészsége.

Az elmúlt 25 évben felnőtt egy olyan nemzedék, amelynek nincs közvetlen tapasztalata a diktatúráról, az Európai Unióhoz tartozó Romániában szocializálódott, természetesnek tekinti azt, ami az én nemzedékem számára elérendő cél volt, már mást gondol erdélyi magyarként magáról, másképpen tekint környezetére, mások a viszonyítási alapjai.

Nagykorúvá válásukkal a szabadság feltételei között elkezdtek újragondolni a régi történeteket. Változtak a prioritásaik. És csak akkor maradnak itthon, ha megteremtjük számukra a feltételeket. Ha megértjük őket és segítünk nekik megérteni azt, amiről remélhetőleg sohasem lesz közvetlen tapasztalatuk. Ez az egyik legnagyobb kihívás számunkra!

Ha megválasztanának, én mindenekelőtt az emberek elnöke lennék, mert az állam nemcsak terület és intézmények hosszú sora, hanem az abban megbízó emberek közössége, olyan

emberekké, akiknek az egyre növekvő biztonságigényét az állam képes kielégíteni. És ennek párosulnia kell az egyéni akarattal, törekvéssel és a közösség iránti felelősséggel.

Hölgyeim és uraim, kedves útitársaim!

Egy többnemzetiségű állam, mert Románia ilyen ország, csak akkor lesz erős és tiszteletet kivívó, ha képes rendezni a többség és kisebbség viszonyát. Ha a nemzeti közösségek, nemzeti kisebbségek nem érzik veszélyben nemzeti identitásukat.

Sokan mondják, még talán itt a teremben is páran, hogy nem volt szerencsés az autonómia státútum időzítése.

Mindjárt száz esztendeje annak, hogy az erdélyi magyarság autonómiáról álmodik. Mert ezt az ígéretet kapta 1918-ban.

Nem kell félnünk ezt nyíltan és őszintén elmondani. Nem lehet tabutéma az, hogy a közel száz esztendő ígéretnek a betartását várjuk.

A mi Szövetségünk programjában 1993 óta ezt a célt megfogalmaztuk. Évekkel ezelőtt elkészítettük a kulturális autonómia tervezetét és mostanra elkészült a regionális, területi autonómia részletes leírása.

A kettő nem zárja ki egymást, sőt egymást erősíti. Mert felelősségünk van minden magyar iránt, Nagykárolytól Csíksomlyóig, Lugostól Máramarosszigetig.

Lehet ezeket bírálni, hisz emberi alkotások, nem is lehetnek tökéletesek. Lehet vitatkozni velünk, kell is, szükség van minden jóhiszemű észrevételre. De úgy tenni, hogy ez csupán néhány fickónak lenne az agyréme, nem érdemes.

Hiszem, hogy akkor lesz erős ez az ország, amikor ezt a kérdést úgy rendezik, hogy mi, magyarok legyünk elégedettek vele és ne mások mondják, hogy példaértékűen megoldották a kisebbségi kérdést. Nem szeretnénk az erdélyi szászok sorsára jutni: nem szeretnénk, hogy akkor sajnáljanak bennünket, amikor egy nagyközségekre való magyar ember marad Erdélyben.

Romániának érdemes visszatérnie gyökereihez, ami állami berendezkedését illeti: egy regionálisan szervezett, erős regionális identitásokkal, helyi autonómiákon alapuló államszervezethez.

A helyi autonómiák ugyanis nem gyengítik, ellenben erősítik egy ország politikai közösségét.

A változás nem megy egyik napról a másikra. Sok vita lesz erről a koncepcióról, csak hogy nincs olyan varázsszer, amelyik egyik napról a másikra le tudná bontani az évszázados bizalmatlanságot, az előítéleteket, a régi rossz beidegződéseket.

A dolgunk tehát nem a csodavárás, hanem sok munka, kutya kemény munka – csak ez hozhat eredményt. Ahogy Kós Károly mondja: „Nyíltan és őszintén valljuk azonban: inkább vagyunk lojálisak, mint rebellisek, inkább építők, mint rombolók, inkább nyílt barátok, mint titkos ellenségek.”

Kedves barátaim!

Amikor a mai beszédemre készültem, eszembe jutott egy kedves vicc.

Az öreg székelytől csodálkozva megkérdezik, hogy igaz-e az a szóbeszéd, hogy mindenhez ért?

Mindenhez is, jön a válasz.

Huszonöt évvel ezelőtt könnyű dolgunk volt.

1989-ben úgy tűnt, hogy olyan sok ideje vártuk a szabadságot, hogy amikor ránszakadt rögtön tudtuk, hogy mit akarunk: egyszerűen mindent. Mindent is!

Huszonöt év telt el azóta, közösségeink fejlődtek, számtalan célunkat elértük és az igényeink is egyre nőttek, teljesen természetesen.

Sok mindent elvitathatnak tőlünk (el is vitatják!), de azt, hogy a magyarság érdekvédelmi szervezete, az RMDSZ kitaposta ezt az utat, amelyen ma járunk, ezt az egyet nem vitathatják el tőlünk.

Nem vagyok biztos abban, hogy a dakota indiánok gyakran voltak abban a helyzetben, hogy elefántot vacsorázzanak, ám az a dakota bölcsesség, amely arra a kérdésre ad választ, hogy hogyan lehet megenni egy elefántot, a politikában is igaz. Na, hogyan? Vékony szeletenként. Így vagyunk mi is a mindennel, mint a dakoták az elefántevéssel. Rájöttünk, hogy vékony szeletenként sokkal könnyebb...

Hölgyeim és uraim!

Gyerek és kamasz koromban, talán nem mindenki tudja itt a teremben, imádtam hokizni. A hokiban sok minden hasonlít a politikára és nem föltétlenül a "bodicsekre" gondolok, bár az kétségkívül része mindkettőnek.

A hokiban tanultam meg, hogy mit jelent a csapatjáték. Hogy lehetsz bármilyen jó, csapat nélkül semmire sem vagy elég jó. Hogy mit jelent másokkal együtt játszani, közös célokat – a győzelmet – követve. A bajtársiasság, az együttműködés, a csapatszellem – mindezt ott tanultam meg, azokban az években, a karcfalvi iskola csapatában.

Ez az elnökválasztás sem egyszemélyes játék. Ez sem lehetséges csapat nélkül.

Ma kettő, de valójában egy csapat áll mellettem: a Szövetség és az erdélyi magyar közösség!

A kampányban majd többnyire én beszélek, de az erdélyi magyarok hangja hallatszik majd. Minden magyar hangja. Egy erős közösség hangja.

Ezt vállalom, ezt teljesítem.

2014. szeptember 26.